

И самото море, тихото, и невълнувано онуй море, бъше и то спокойно и само отъ дълбокото му дъно са чуваше едно леко и правилно шумуление, което ослабяло еще отъ разстоянието, вижда ли са че е тихото сумтене на съня му. Като навлѣзва съ заливи между земните брегове, струва ли са че растворя рѣцѣ и цалува три първородни чеда Стабия, Херкуланумъ и Помпей.

«Спите вѣй, градоге, цвѣтъ и слава на Кампания, вѣй спите! Какъто сте вѣй сега елмазътъ на курониата на държавата, тѣй бѣхъ едно време украсеніе на Египетъ богатытъ градове на Нилъ! Величіето имъ са изгуби заедно съ тѣхъ, спѣхъ посрѣдъ развалини, и палатытъ и храмоветъ са преобрѣнахъ на гробове; змінѣтъ са вимѣтъ подъ трѣвата на пътищата имъ, гущеритъ са грѣжкъ на припекъ въ чертогытъ имъ. Споредъ единъ таинствененъ законъ на природата, който единътъ въздига, а другътъ унижава, вѣй благоденствувате на развалините имъ; ты, гордый Риме, освои славата на Сезостра и на Семирамида, ты, граде на разбойницъ, ограби богатствата имъ. И тѣзи градове, които сѫ поробени на троумфа ти и които сѫ търговскій изворъ на раскошеството ти, азъ ги гледамъ отъ тѣзи высочина и ги кълнѫ, азъ послѣднійтъ синъ на забравените царе. Ше доде часътъ когато Египетъ ще си отмъсти и конѣтъ ца варваритъ ще иматъ єслитъ си въ златытъ палаты на Нерона, и ты който си съялъ своите завоеванія на вѣтъра ще женешъ въ бурята разрушеніе и пагуба.»

Когато египтянинътъ изговаряше пророчеството, което жестоката сѫдба послѣ осѫществи, лицето му бѣше такъвъзъ щото фантазията на поетъ или на живописецъ не можеше измысли образъ пострашеніе. Мрачкавата свѣтлина на зората, която придава блѣдавостъ и на младата хубостъ, хвърляше на гордитъ черти на Арбака сѣнката на смъртъта, и честата му коса която слѣзваше доро до раменѣтъ, тъмната му, широка и вълнувана дреха, рѣката му която са простираше на вѣнъ отъ височината дѣто са намѣрваше, искрометните му отъ радостъ очи, сичко туй представяше египтянинъ като едно сѫщество сложно отъ пророкъ и демонъ.

Отъ градоветъ и отъ морето той хвърли очи на лозята и ца зелените лѣсове на Кампания които лежехъ презъ него, защото градските врати и стѣни, на които древниятъ цаправа са виждане пелазгическа ако и да заключвахъ въ себе си Помпей, но тѣ не съставяха истинитѣ предѣли на града. Той са простираше съ вилытъ си около сичките страни на Визувий, който тогасъ не бѣше като днесъ толкози високо и стръменъ къмъ върха си, жителитѣ му